Vård- & omsorgsnämnden

Nämndsordförande: Monica Kjellman

Förvaltningschef: Mona Bakhshi Poor

2026-10-09

Månadsrapport september 2026

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 3
2 Ekonomisk sammanfattning 4
3 Ekonomisk sammanfattning - Per verksamhetsområde 5
4 Statsbidrag 13
5 Strategiska nyckeltal 15

1 Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnader för perioden januari till september uppgår till 604 568 tkr, vilket innebär ett överskott om 3 433 tkr jämfört med budget. De tidigare VON-delarna redovisar ett överskott om 5 516 tkr medan Egen regi redovisar ett underskott om 2 083 tkr jämfört med budget. Sammantaget ger detta ett totalt överskott om 3 433 tkr för perioden.

Helårsprognos för nämnden är oförändrad och ligger kvar med en budget i balans.

2 Ekonomisk sammanfattning

Belopp i tkr	Januari - September			Helår 2026		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Nämndens intäkter						
Avgifter	37 404	33 744	3 660	45 157	50 157	5 000
Övriga intäkter	76 955	69 742	7 213	92 993	100 793	7 800
Summa intäkter	**114 359**	**103 486**	**10 873**	**138 150**	**150 950**	**12 800**
Nämndens kostnader						
Personalkostnader	-189 804	-184 725	-5 079	-245 592	-252 592	-7 000
Lokalkostnader	-43 084	-44 120	1 035	-58 839	-58 839	0
Kapitalkostnader	-292	-290	-2	-387	-387	0
Köp av verksamhet	-438 889	-439 663	774	-585 670	-585 670	0
Övriga kostnader	-46 858	-42 689	-4 169	-56 962	-62 762	-5 800
Summa kostnader	**-718 927**	**-711 487**	**-7 441**	**-947 450**	**-960 250**	**-12 800**
Nämndens nettokostnader	**-604 568**	**-608 001**	**3 433**	**-809 300**	**-809 300**	**0**

3 Ekonomisk sammanfattning - Per verksamhetsområde

3.1 Periodens utfall

Belopp i tkr	Januari - September			Helår		
	Utfall	**Budget**	**Avvikelse**	**Budget**	**Prognos**	**Avvikelsen**
Nämnd och staber	-17 317	-17 957	640	-23 978	-23 478	500
Särskilt boende	-221 881	-221 906	26	-295 875	-296 875	-1 000
Hemtjänst	-100 338	-96 728	-3 610	-128 971	-134 471	-5 500
Övrig äldreomsorg	-19 520	-19 366	-154	-25 831	-25 831	0
Administration äldreomsorg	-13 079	-13 567	488	-18 079	-18 079	0
LSS vuxna	-158 491	-159 569	1 078	-212 758	-210 758	2 000
Psykiatri vuxna	-26 997	-32 484	5 487	-43 312	-36 312	7 000
Administration vuxenstöd	-9 802	-10 662	860	-14 247	-14 247	0
LSS barn	-17 271	-20 088	2 817	-26 784	-23 284	3 500
Övrigt barn och ungdom	-13 117	-10 650	-2 467	-14 200	-17 700	-3 500
Administration barn och ungdom	-2 905	-2 880	-25	-3 848	-3 848	0
Personligt ombud	-684	-1 060	377	-1 418	-918	500
Summa VON exkl. egen regi	**-601 402**	**-606 918**	**5 516**	**-809 300**	**-805 800**	**3 500**
Äldreomsorg egen regi	252	-589	841	-508	-508	0
Funktionsnedsättning egen regi	-3 418	-494	-2 924	508	-2 992	-3 500
Summa Egen regi	**-3 166**	**-1 083**	**-2 083**	**0**	**-3 500**	**-3 500**
Totalt inkl. egen regi	**-604 568**	**-608 001**	**3 433**	**-809 300**	**-809 300**	**0**

3.2 Analys per verksamhetsområde

Per sista september 2026 har nämnden ett totalt överskott på 3 433 tkr jämfört med budget för Vård- och omsorgsnämnden.

Nämnder och staber har ett överskott på 640 tkr jämfört med budget beroende på lägre övriga kostnader samt en positiv effekt av mottagna statsbidrag.

Särskilt boende redovisar ett utfall i nivå med budget. Antalet platser uppgick i september till 376, vilket är i nivå med föregående månad men fortsatt under den budgeterade volymen om 380 platser. Den positiva effekten av den lägre volymen motverkas delvis av högre kostnader för externa platser utanför kommunen än vad som budgeterats.

Antal kunder i särskilt boende												
År	**jan**	**feb**	**mar**	**apr**	**maj**	**jun**	**jul**	**aug**	**sep**	**okt**	**nov**	**dec**
2024	314	324	329	328	336	346	359	367	377	371	366	370
2025	352	348	348	344	344	343	341	343	344	354	353	363
2026	358	365	376	370	372	372	373	375	376			

Lediga platser LOU:

(Mät sista dag i månaden)	**Tomplatser**
Enebacken	11
Solskiftet	2
Vårdbo	1
Totalt lediga	**14**

Nedan tabell visar åldersspann samt om personerna är från kommunen eller inflyttade från annan kommun.

Särskilt boende månadsredovisning sep 2026	**< 65**	**65-79**	**80-89**	**>90**	**Totalt**
Kommuninnevånare, dvs från Österåkers kommun	7	75	167	79	328
Inflytt via SoL 2:8, dvs från annan kommun som inte betalar	0	3	14	10	27
Brukare som flyttat till annan kommun via Länsöverenskommelse som Österåkers kommunen betalar	0	6	10	5	21
Länsöverenskommelse från annan kommun som annan kommun betalar	0	2	7	0	9

Hemtjänsten redovisar ett underskott om 3 610 tkr jämfört med budget. Antalet utförda timmar uppgick ackumulerat per den sista september till 200 668, vilket överstiger den budgeterade volymen med ca 14 500 timmar. Den högre volymen förklaras av en successiv ökning av antalet kunder samt ett ökat behov av insatser hos befintliga kunder, vilket har medfört högre kostnader.

Utförd tid inom hemtjänsten uppgick till 75,2 procent av beställd tid ackumulerat, vilket är i linje med föregående år.

Utförd tid i timmar 2026 hemtjänst	**Jan**	**Aug**	**Sep**	**Ack 2026**	**Ack 2025**
TOTALT EGENREGI UFÖRDA	1 741	2 157	2 041	16 982	15 764
TOTALT EGENREGI BESTÄLLDA	2 374	2 823	2 628	21 799	20 991
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	**73,3%**	**76,4%**	**77,7%**	**77,9%**	**75,1%**
TOTALT EXTERNA UTFÖRDA	19 634	20 621	21 223	183 686	161 610
TOTALT EXTERNA BESTÄLLDA	27 177	27 691	27 264	245 032	214 894
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	**72,2%**	**74,5%**	**77,8%**	**75,0%**	**75,2%**
TOTALT HELA KOMMUNEN UTFÖRDA	21 375	22 778	23 264	200 668	177 374
TOTALT HELA KOMMUNEN BESTÄLLDA	29 551	30 514	29 892	266 831	235 885
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	**72,3%**	**74,6%**	**77,8%**	**75,2%**	**75,2%**
Utförda tid fördelning					
ANDEL EGEN REGI	8,1%	9,5%	8,8%	8,5%	8,9%
ANDEL EXTERNA	91,9%	90,5%	91,2%	91,5%	91,1%

2026 hemtjänst kunder(ej avlösning,leds)	**Jan**	**Aug**	**Sep**
Antal Kunder månad	733	750	751
tim/månad utförda per kund	29	30	31
tim/månad/ beställda per kund	40	41	40

Övrig äldreomsorg redovisar ett underskott om 154 tkr jämfört med budget. Utfallet förklaras av högre beläggning på korttidsplatser för äldre samt lägre personalkostnader än budgeterat.

Administration äldreomsorg redovisar ett överskott om 488 tkr jämfört med budget, vilket främst beror på vakanta tjänster.

LSS vuxna redovisar ett överskott om 1 078 tkr. Överskottet förklaras främst av lägre kostnader än budgeterat.

Tabellen nedan visar vilka enheter som hade tomma platser för LSS-boende:

Enhet Boende	**Tomma platser**
Totalt	0

Psykiatri vuxna redovisar ett överskott om 5 487 tkr jämfört med budget, vilket främst förklaras av färre beviljade insatser inom bostad med särskild service enligt SoL.

Administrationen vuxenstöd redovisar ett överskott om 860 tkr jämfört med budget, vilket beror på personalvakanser.

LSS barn redovisar ett överskott om 2 817 tkr jämfört med budget, vilket främst beror på lägre antal kostsamma boendeplaceringar än budgeterat.

Övrigt barn och ungdom redovisar ett underskott om 2 467 tkr, vilket främst förklaras av en kostsam HVB placering med start i mars 2026 som bedöms belasta verksamheten under hela året. Därutöver är kostnaderna för korttidsboende och korttidsvistelse högre än budgeterat.

Administration barn och ungdom ligger i nivå med budget.

Personligt ombud redovisar ett överskott om 377 tkr jämfört med budget vilket beror på något högre intäkter och lägre personalkostnader till följd av en vakant tjänst.

Egen regi
Underskottet bedöms huvudsakligen bero på att fler LSS-kunder har erbjudits grupp- och servicebostad i verksamhet i egen regi, i linje med LSS-lagens intentioner om delaktighet, kontinuitet och goda levnadsvillkor, i stället för externa placeringar i andra kommuner eller hos externa utförare inom kommunen.

Övergången från externa placeringar till insatser i egen regi har medfört ökade bemanningskostnader i den egna verksamheten. Samtidigt bedöms den totala kostnaden vara lägre än vid fortsatt extern placering. Verksamheten har även haft en fortsatt kostnadsutveckling kopplad till bemanning, sjukfrånvaro, vikarieanvändning och kompetensutveckling, vilket inte fullt ut har balanserats av de ökade intäkterna inom det nya ersättningssystemet.

Under de senaste tre månaderna har underskottet varit stabilt och inte ökat. Detta beror på ökade intäkter i form av statsbidrag för insatser som genomfördes under våren, men där utbetalningarna skedde under hösten 2026, samt på att verksamheternas åtgärder enligt handlingsplanen nu börjar ge effekt och avspeglas i det ekonomiska utfallet.

Prognos helår:

Sammantaget prognostiseras nämnden redovisa en budget i balans.

Myndighetssidan prognostiserar ett överskott om 3 500 tkr, vilket främst förklaras av färre placeringar än beräknat inom socialpsykiatri samt LSS för barn och vuxna.

Inom egen regi revideras det tidigare prognostiserade underskottet inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning från 5 000 tkr till 3 500 tkr. Underskottet förklaras bland annat av hemtagning av externa placeringar samt högre personalkostnader till följd av ett ökat bemanningsbehov jämfört med budget.

Kommunalt bostadstillägg:

Kommunalt bostadstillägg	Jan-26	Aug-26	Sep-26
Antal beviljade, totalt	39	37	37
Antal avslut, totalt	0	0	0
Belopp per månad	46 892 kr	57 157 kr	57 157 kr

Kostsamma placeringar:

Äldreomsorg kostsamma placeringar				
Insats	**Årskostnad**	**Dygnskostnad**	**Föregående månad**	**Aktuell månadskostnad**
Säbo extern	1 436 640 kr	3 936 kr	122 016 kr	118 080 kr
Säbo extern	1 347 580 kr	3 692 kr	114 452 kr	110 760 kr
Säbo extern	1 179 680 kr	3 428 kr	106 268 kr	102 840 kr
Säbo extern	1 159 970 kr	3 178 kr	98 518 kr	95 340 kr
Säbo extern	1 047 550 kr	2 867 kr	88 877 kr	86 010 kr
Säbo extern	1 046 455 kr	2 867 kr	88 877 kr	86 010 kr

Barn- och ungdomsstöd kostsamma placeringar				
Insats	**Årskostnad**	**Dygnskostnad**	**Föregående månad**	**Aktuell månadskostnad**
HVB och övriga insatser	3 962 700 kr	12 950 kr	401 450 kr	388 500 kr
LSS boende	1 893 339 kr	6 597 kr	158 328 kr	197 910 kr
LSS boende	2 018 940 kr	5 300 kr	164 300 kr	159 000 kr

Vuxenstöd kostsamma placeringar				
Insats	**Årskostnad**	**Dygnskostnad**	**Föregående månad**	**Aktuell månadskostnad**
HVB och övriga insatser	6 243 690 kr	17 106 kr	530 286 kr	513 180 kr
HVB och övriga insatser	2 565 220 kr	7 028 kr	217 868 kr	210 840 kr
Personlig assistans	2 284 389 kr	6 259 kr	121 869 kr	121 869 kr
Personlig assistans	1 809 744 kr	4 958 kr	150 902 kr	150 902 kr
Personlig assistans	1 076 201 kr	2 948 kr	91 762 kr	91 762 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende, egen regi	2 263 000 kr	6 200 kr	192 200 kr	186 000 kr
LSS boende	3 647 445 kr	9 993 kr	309 783 kr	299 790 kr
LSS boende	2 920 000 kr	8 250 kr	255 750 kr	247 500 kr
LSS boende	2 920 000 kr	8 000 kr	248 000 kr	240 000 kr
LSS boende	2 440 755 kr	6 687 kr	207 297 kr	200 610 kr
LSS boende	2 369 580 kr	6 492 kr	201 252 kr	194 760 kr
LSS boende	2 333 244 kr	6 004 kr	180 624 kr	179 570 kr

3.2.1 Egen regi

Äldreomsorg		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Hemtjänst Ljusterö	292	
Träffpunkter	494	
Trygghetslarm, Nattpatrull	63	
Särskilt boende Ljusterö	-9	
Totalt Äldreomsorg	**841**	**1 000**

Gruppbostäder		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Smedby	-171	
Oppsättra	-273	
Bergsättra	-1002	
Kanalvägen 5	-51	
Norrgårdsvägen 35	428	
Skonaren	-118	
Skånsta	-609	
Totalt Gruppbostäder	**-1 795**	**-2 500**
Daglig verksamhet		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Oppsättra	240	
Kanalhuset	449	
ILSA	764	
Knopen	207	
Sågen	-64	
Nätet	735	
Totalt Daglig verksamhet	**2 330**	**0**
Servicebostäder		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Malvavägen	32	
Runö	-1052	
Norrgårdsvägen	-219	
Totalt Servicebostäder	**-1 239**	**0**

Övriga		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Boendestöd Österåker	102	
HSL / HSE	91	
Avlösning, kontaktperson, ledsagning	-799	
Träffpunkt Ruffen	9	
Träffpunkt Bryggan	88	
Personlig Assistans	-990	
Solskiftets Barn och Unga	-722	
Totalt Övriga	**-2 221**	**-2 000**

Summerat utfall		
	Avvikelse (tkr)	**Prognos (tkr)**
Totalt Äldreomsorg	**841**	**1 000**
Gruppbostäder	**-1 795**	**-2 500**
Daglig verksamhet	**2 330**	**0**
Servicebostäder	**-1 239**	**0**
Övriga	**-2 221**	**-2 000**
Totalt Funktionsnedsättning	**-2 924**	**-4 500**
Totalt Vård- och omsorgsnämnden	**-2 083**	**-3 500**

3.2.2 Ekonomisk handlingsplan LSS

Nämnden gav förvaltningen i uppdrag 2026-05-19 att ta fram en handlingsplan för LSS och ekonomisk månadsrapport per den 31 maj 2026 med anledning av prognostiserat underskott för LSS. Se bilaga Ekonomisk handlingsplan LSS egen regi.

Uppföljning och ytterligare information om den ekonomiska handlingsplanen kommer att redovisas vid ett senare tillfälle.

4 Statsbidrag

Typ av bidrag	Bidrags-givare	Ansökt fg år	Utfall fg år	Ansökt i år	Beviljat i år	Prognos nyttjande i år
Habiliteringsersättning	Socialstyrelsen	1 750 311	1 750 311	1 738 057	1 738 057	1 738 057
Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	Socialstyrelsen	18 059 048	12 242 864	17 906 745	17 906 745	12 000 000
Äldreomsorgslyftet	Socialstyrelsen	7 461 998	6 562 223	8 067 817	8 067 817	7 000 000
God och nära vård	Socialstyrelsen	2 331 530	108 943	2 377 893	2 377 893	300 000
Psykisk hälsa och suicidprevention 2026 länsgemensamma (Suicidprevention, barn och unga och samsjuklighet)	Kammarkollegiet	1 218 986	634 403	1 217 835	1 217 835	600 000
Hälsosamtal äldre	Socialstyrelsen	419 318	98 906	416 257	416 257	100 000
Psykiskhälsa och suicidprevention till kommuner (kunskapsbaserad och säker vård och omsorg)	Storsthlm			567 539	567 539	200 000
Lagerhållning av sjukvårdsprodukter	Socialstyrelsen			338 807	338 807	0
Personligt ombud	Länsstyrelsen			1 042 220	1 042 220	1 042 220
Summa		**31 241 191 kr**	**21 397 650 kr**	**33 673 170 kr**	**33 673 170 kr**	**22 980 277 kr**

"Habiliteringsersättning"
Syftet med statsbidraget är att införa, bibehålla eller höja dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS (habiliteringsersättning).

"GOHS - Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer"
Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2026 fördela medel till kommuner för att säkerställa en god omsorg och hälso- och sjukvård för äldre personer.

"Äldreomsorgslyftet"
Äldreomsorgslyftet ska stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid.

"God och nära vård"
Syftet med statsbidraget är att utveckla en god och nära vård med fokus på primärvården.

"Psykisk hälsa och sucicidprevention till kommuner förebygger psykisk ohälsa bland barn och unga"
Statsbidraget syftar till att stärka kommunens arbete med psykisk hälsa och suicidprevention genom förebyggande insatser och utveckling av stöd till personer med psykisk ohälsa.

"Hälsosamtal äldre"
Syftet med statsbidraget är att stötta kommuners arbete med att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre genom arbetet med hälsosamtal.

"Psykisk hälsa och suicidprevention. Längemensamma. (Stärkt suicidpreventivt arbete och Samordnade insatser för personer med komplexa behov med särskilt fokus på samsjuklighet och psykiatrisk heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatrisk vård)."
Statsbidraget syftar till att stärka kommunens arbete med psykisk hälsa och suicidprevention genom förebyggande insatser och utveckling av stöd till personer med psykisk ohälsa.

"Lagerhållning av sjukvårdsprodukter"
Statsbidraget kan användas till kommunens arbete med att öka lagerhållningen av sjukvårdsprodukter (medicintekniska produkter, personlig skyddsutrustning och livsmedel för speciella medicinska ändamål).

"Personligt ombud"
Syftet med bidraget är att kommunerna ska kunna bygga upp och utveckla arbete med personligt ombud.

5 Strategiska nyckeltal

Prognosen för nyckeltalen har reviderats utifrån den volymutveckling som hittills kunnat ses under året.

Inom hemtjänsten fortsätter antalet utförda timmar att öka. Prognosen för 2026 har därför justerats från budgeterade 248 000 timmar till 265 000 timmar, vilket motsvarar en ökning om 17 000 timmar. Ökningen bedöms främst bero på ett högre behov av insatser än vad som antogs i budgeten.

Nyckeltal	Utfall 2025	Budget 2026	Prognos 2026
Hemtjänst, utförda timmar, dag och kväll	239 882	248 000	265 000
Särskilt boende, årsplatser	346	380	380
Korttidsplatser, antal dygn	4015	4 640	4 640
Boende, antal vuxna egen regi	85	88	85
Boende, antal vuxna extern regi	45	45	46
Boende, antal barn	7	9	8
Daglig verks. enl. LSS, antal personer	230	250	250
Korttidsvistelse, antal dygn	1 650	2 704	2 704
Korttidstillsyn, antal barn	35	30	30
Personlig assistans LSS, vuxna	7	7	7
Personlig assistans LSS, barn	7	7	7
Personlig assistans SFB, vuxna	42	42	42
Personlig assistans SFB, barn	10	11	11